

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

2023

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 12.

KAROLO YA A: DITAODIŠO

POTŠIŠO YA 1

Ditaodišo tšeo di botšišitšwego.

1.1 Ka tla ka tšhoga ... **(Ke taodišokanego.)**

Tihalošo.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Tiragalo ya letšatši leo.
- E diragetše neng.
- Lefelo la tiragalo.
- Magato a tiragalo.
- Ke eng se o se dirilego.

[50]

1.2 Setšo sa rena se sobelela re se lebeletše. **(Ke taodišotlhaloši.)**

Tihalošo.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Tihalošo ya segageno.
- Ke eng seo se lemogilwego.
- Se hlolwa ke eng.
- Go ka dirwa eng go thibela se.

[50]

- 1.3 Ke ile ka se rate ka mokgwa woo a boletšego le nna ka gona.
(Ke taodišokgadimo/taodišotlhaloši.)

Tlhalošo ya kgadimo.

Ka taodišokgadimo, mongwadi o eleletša tiragalo yeo a kilego a e bona, a ekwa, goba a badile ka yona nakong ye e fetilego. A laodiše go ya ka fao a e gopolago ka gona. Go mohuta wo wa taodišo, go ka ba le tumo.

Tlhalošo ya tlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go diragetše eng.
- Maikutlo a gago ke afe.
- Thušo ye o e hweditšego ke efe.
- Tharollo e ka ba eng.

[50]

- 1.4 Tšhelete ya go fiwa bahlokamošomo e namoletše ba bantši.
(Ke taodišokahlaahlo.)

Tlhalošo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a go fapana ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- E tlile bjang.
- E thuša bjang ka malapeng.
- E senya bjang.
- Go ka dirwa eng go thibela tshenyo ye e tlišwago ke yona.

[50]

- 1.5 Go tswalelwa ga thekišo ya madila nakong ya Covid-19, go ile gwa fokotša/tliša mathata a mantši. **(Ke taodišongangišano.)**

Tlhalošo.

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopolo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

**Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:
Lehlakore le le botse.**

- Lapa le kgona go phela mmogo.
- Mašeleng a go reka madila a reka dijo.
- Dintwa di a fokotšega.
- Dikotsi mebileng di a fokotšega.

Lehlakore le lebe.

- Beng mabenkele ba lahlegetšwe ke letseno.
- Batho ba lahlegetšwe ke mešomo.
- Moruo/ Ekonomi e a wa.
- Banwi ba feleletša ba itirela dinotagi tše kotsi.

[50]

- 1.6 Phetogo e bohloko ebile e bose. **(Ke taodišokahlaahlo.)**

Tlhalošo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a go fapana ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go fetogile eng.
- Se fetoišitšwe ke eng.
- Phetogo e go ama bjang.
- Maele e ka ba afe go efoga se.

[50]

1.7 (Ke taodišotlhaloši.)**Tlhalošo.**

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga tlhalošo le seswantšho.
- Tša maphelo.
- Lefelo la tiragalo.
- Mohola wa tša maphelo.
- Tlhohleletšo.

[50]**1.8 (Ke taodišokanego/taodišotlhaloši.)****Taodišokanego****Tlhalošo.**

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Taodišotlhaloši**Tlhalošo.**

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga tlhalošo le seswantšho.
- Borakgwebopotlana.
- Mohola wa go ba rakgwebopotlana.
- Tlhohleletšo.

[50]**PALOMOKA YA KAROLO YA A:****50**

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**2.1 LENGWALO LA SEGWERA/SETLWAEDI**

Dintlha tše di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa lengwalo la segwera:

- Sebopego e be sa maleba – atrese ya mongwadi, madume/matseno le mafetšo a maleba.
- Letšatšikgwedi le ngwaga e be tša maleba.
- Moanegi a bontšhe go tlwaelana le moamogedi.
- Maikemišetšo e be a go lebogiša.
- Retšistara ya polelo e be ya go amogelega.

[30]**2.2 ATHIKELE YA KURANTA**

Dintlha tše di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa athikele ya kuranta:

- Leina la kuranta.
- Letšatšikgwedi le ngwaga e be tša maleba.
- Hlogo ya taba e be ye e gogago šedi ya babadi.
- Leina la mmegi.
- Diteng di aroganywe ka ditemana, e be tša maleba, di swarelele go sererwa.
- E tsoše kgahlego le tlhohleletšo go mmadi.
- Retšistara ya polelo e be ya maleba.
- Ditaba e be tša nnete.

Sebopego:

- Matseno a tšweletše bothata.
- Mmele o tšweletše kgodišo ya bothata.
- Thumo e akaretše bothata e be e tliše tharollo le tšhišinyo.

[30]**2.3 POLEDIŠANO**

Dintlha tše di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa poledišano:

- Poledišano e tšee sebopego sa maleba.
- Maswao a kgorwana ka morago ga seboledi se sengwe le se sengwe.
- Go be le maina a diboledi.
- Maina a be lehlakoreng le tee, ditaba di be lehlakoreng la tšona.
- Bakgathatema ba swarelele go sererwa.
- Šomiša mothaladi wo mofsa go laetša seboledi se sengwe le se sengwe se sefsa.
- Laetša ditšhupasefala ka tshwanelo.
- Matseno le mafelelo e be a go goga šedi ya mmadi.

[30]

2.4 POTŠIŠOTHERIŠANO

Dintlha tše di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa potšišotherišano:

- Šomiša dithekniki tša potšišotherišano.
- Kgonthišiša gore go be le mmotšiši le mmotšišwa/ babotšišwa.
- Efa maina a diboledi ka lehlakoreng la ngele la letlakala.
- Šomiša mothaladi wo mofsa go laetša seboledi se sengwe le se sengwe se sefsa.
- Matseno a gago e lego boithalošo a tšweletše morero.
- Netefatša gore go ba le kwešišano le kamogelano go hlola moya wa go tshepana.
- Mmotšiši a botšiše dipotšišo go tšwa go tša kakaretšo, go ya go tša go ikgetha gomme e be tša maleba ebile go šomišwe polelo ya go hlamega; ya go laetša šedi le go hlohleletša.
- Mmotšišwa a arabe ka bokgwari go laetša tsebo.
- Mmotšišwa a lebogwe gomme go laelanwe.

[30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B:

30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA**3.1 PAPATŠO****Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa papatšo:**

- E be ka gare ga lepokisana.
- Thoma ka go ngwala hlogo ya papatšo.
- Šomiša fonte ya maleba.
- Laetša gore go bapatšwa eng.
- Efa tshedimošo ka botlalo ya sebapatšwa.
- Bontšha gore papatšo e kwalakwatšwa kae.
- Polelo e be ya maleba ya go goga šedi ya bareki/babadi.

[20]**3.2 PUKUTŠATŠI****Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa pukutšatši:**

- E be ka gare ga lepokisana.
- Thoma ka go ngwala letšatšikgwele le ngwaga.
- Laetša dinako go ya ka ditiragalo.
- Bontšha lefelo la ditiragalo.
- Ngwala ka motho wa pele.
- Polelo e be ya segwera.

[20]**3.3 DITŠHUPETŠO****Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa ditšhupetšo:**

- Molekwa a tšweletše bokgole bja go tloga kgorwaneng go fihla tseleng ye kgolo ka dikilometara goba dimetara.
- Molekwa a tšweletše maswao ao a tloga hlahla monna yo.
- Molekwa a tšweletše dilo tša tlhago, bjalo ka dinoka, mehlare ye megolo.
- Molekwa a tšweletše dilo tšeo e sego tša tlhago, bjalo ka meago ya dikereke, dikolo, bjalobjalo.
- Molekwa a laetše ka matsogo, la ngele le la go ja ge go tepogwa.
- Molekwa a diriše khutlonne (mohlala, Bohlabela, Bodikela, Leboa le Borwa).
- Molekwa a šomiše retšistara ya maleba.

[20]**PALOMOKA YA KAROLO YA C:****20****PALOMOKA YA TLHAHLOBO:****100**

ELA HLOKO:

- Diriša rubriki ye ge o swaya ditaodišo (LEPHEPHE LA 3, KAROLO YA A).
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a ditlhalošo.
- Mo go diteng, polelo le setaele le legato le lengwe le le lengwe la magato a ditlhalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kabo ya meputso le ditlhalošo.
- Sebopogo ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO TŠA SEPEDI LELEME TLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano. MEPUTSO YE 30 Diteng = 25 Peakanyo = 5	Legato la godimo	28–30 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo tše bohlale, tša go hlohla mabjoko tseo di tšwelego mahlalagading. -Peakanyo le tlemagano ke tše di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	22–24 -Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	16–18 -Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	10–12 -Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba. -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithlamelo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane.	4–6 -Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša. -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo.
	Legato la fase	25–27 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	19–21 -Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	13–15 -Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse. -Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	7–9 -Molekwa o tšwele tseleng. -Dikgopolo di hlakahlakane. -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago.	0–3 -Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e filwego. -O tšwele tseleng kudukudu. -Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane.

<p>POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. -Kgetho ya mantšu Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 15</p> <p>Polelo = 10 Mongwalelo = 3 Palobohlatse = 2</p>	<p>14–15</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo.</p>	<p>11–12</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae. -Polelo e beakantšwe gabotsebotse.</p>	<p>8–9</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale. -Segalo ke sa maleba. -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng.</p>	<p>5–6</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo ke ya motheo. -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu.</p>	<p>0–3</p> <p>-Polelo ga e kwešišagale. -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.</p>
	<p>13</p> <p>-Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari.</p>	<p>10</p> <p>-Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe gabotse.</p>	<p>7</p> <p>-Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo.</p>	<p>4</p> <p>-Polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se ye kaalo.</p>	
<p>SEBOPEGO</p> <p>-Dinyakwa/ Dipharologantšho tša setšweletšwa. -Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.</p> <p>MEPUTSO YE 5</p>	<p>5</p> <p>-Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo. -Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo. -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.</p>	<p>4</p> <p>-Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha. -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo. -Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe.</p>	<p>3</p> <p>-Dintlha tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse. -Taodišo e a kwagala.</p>	<p>2</p> <p>-Dintlha tša maleba ga se tše kae. -Mafoko le ditemana di na le diphošo. -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.</p>	<p>0–1</p> <p>-Dintlha tša maleba ga di gona. -Mafoko le ditemana di fošagetše. -Taodišo ga e kwagale.</p>

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 30]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
<p>DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO</p> <p>(Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelanyo le peakanyo ya dikgopolo -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano.</p> <p>MEPUTSO YE 18</p> <p>Diteng = 14 Peakanyo = 2 Sebopego = 2</p> <p>(Lengwalo =Sebopego =4)</p>	<p>15–18</p> <p>-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.</p>	<p>11–14</p> <p>-Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.</p>	<p>8–10</p> <p>-Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.</p>	<p>5–7</p> <p>-Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.</p>	<p>0–4</p> <p>Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwelele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo. -Ditaba di hlalošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.</p>
<p>POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 12</p> <p>Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2 (Lengwalo= Mongwalelo=1 Palobohlatse =1)</p>	<p>10–12</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.</p>	<p>8–9</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.</p>	<p>6–7</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšego di lego gona ga di fetošo molaetša.</p>	<p>4–5</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši. -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.</p>	<p>0–3</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.</p>

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE KOPANA TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 20]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
<p>DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO</p> <p>(Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano.</p> <p>MEPUTSO YE 12</p> <p>Diteng = 8 Peakanyo = 2 Sebopego = 2</p>	<p>10–12</p> <p>-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tihalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.</p>	<p>8–9</p> <p>-Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tihalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.</p>	<p>6–7</p> <p>-Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tihalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.</p>	<p>4–5</p> <p>-Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tihalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.</p>	<p>0–3</p> <p>-Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo. -Ditaba di hlalošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.</p>
<p>POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana -Kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 8</p> <p>Polelo = 4 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2</p>	<p>7–8</p> <p>Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.</p>	<p>5–6</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.</p>	<p>4</p> <p>Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetošwe molaetša.</p>	<p>3</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.</p>	<p>0–2</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.</p>